

0482.0.0.V.

10 juli 1973.

----- 469332-20.

aan het college van kerkvoogden
der Hervormde Gemeente,
p.a. eerwaarde heer S.v.d.Scheer,
Markescheiding 44,
GIETEN.-

Eerwaarde heren,

Naar aanleiding van Uw verzoek om rapport en advies te ontvangen inzake Uw orgel werd vanwege onze commissie een onderzoek ingesteld. Naar aanleiding hiervan berichten wij U het volgende, waarmede tevens wordt voldaan aan het gestelde in artikel 2 van de generale regeling voor de werkwijze van de orgelcommissie.

Het orgel is gebouwd door de orgelmaker van Dam, vermoedelijk in het eind van de vorige eeuw. De dispositie is als volgt:

Bourdon	16'	
Prestant	8'	Tremulant
Holpijp	8'	Windlozer
Octaaf	4'	
Fluit	4'	omvang manueel: C - g ³
Octaaf	2'	omvang aangehangen pedaal: C - c'
Cornet	3 sterk	
Trompet	8' (gedeeltd) voorbereid	

In de windlade werd bij de blinde proef (het openen van een groot aantal speelventielen bij gesloten registerslepen) windverlies geconstateerd. In de onderzijde van de lade zijn sponsels losgelaten, zodat openingen zijn ontstaan, waaruit wind, voor de pijpen bestemd, verloren gaat. De doorvoering van de ventieldraden door de pulpetenplank vindt plaats door middel van een strip, welke zich in goede staat bevindt. Het toetsmechaniek rammelt enigszins, doch niet in hinderlijke mate. Dit is wel het geval met het pedaalklavier. Het geklapper hiervan kan echter op gemakkelijke wijze worden weggenomen.

Het metalen pijpwerk bevindt zich over het algemeen in een goede toestand; ongeveer 5 pijpen zijn aan de randen ernstig beschadigd, terwijl hier en daar voeten licht zijn ingedeukt. Van de houten pijpen zijn er verschillende aan de bovenzijde gescheurd of opengetrokken.

De balg is aan de bovenzijde met lederen stroken geplakt. Het pijpwerk van het register Trompet is nooit geplaatst geweest; slepen en pijpstok zijn aanwezig.

In de kas en het stellingwerk, alsmede de orgelbank bevindt zich houtworm. Ongetwijfeld heeft het orgel te lijden gehad van de invloed van de kerkverwarming.

Een restauratie van het instrument is echter goed mogelijk. Wanneer de windlade -ongetwijfeld het meest kwetsbare onderdeel van het instrument- geheel zal zijn gerestaureerd, is de kans, dat door de kerkverwarming opnieuw lekkages zullen gaan optreden, sterk verkleind; bij niet overdre-

ven uitdroging zelfs geheel uitgesloten.
Waar voor het herstel van de windlade het pijpwerk van de lade moet worden genomen kan dit gelijktijdig worden gerepareerd, waar nodig.
Tevens kan de kas met het stellingwerk, alsmede de bank met een woraverend middel worden geïmpregneerd.

Het pedaal kan worden ingevoerd teneinde een geruisarmer werking te verkrijgen, terwijl overwogen kan worden om het ontbrekende register Trompet te plaatsen. Onzes inziens verdient het echter aanbeveling om niet een trompet op de voorbereide plaats aan te brengen, doch een register Mixtuur. Hiermede n.l. wordt de bruikbaarheid van het orgel in belangrijke mate vergroot, naar ons inzicht meer dan door het aanbrengen van een trompet. Wel verdient er naar te worden gestreefd, dat de Mixtuur qua mensuratie en intonatie goed aansluit bij het aanwezige pijpwerk.
Verder valt te overwegen, hoewel de realisatie hiervan gecompliceerd is, om het register Bourdon 16' in het pedaal als zelfstandig register speelbaar te maken. Dit betekent, dat het pijpwerk van de onderste twee octaven op een afzonderlijk laadje moeten worden geplaatst en dat ^{van} het pedaalklavier een mechaniek naar dit laadje moet worden gelegd.

Wij stellen U voor, dat terzake een vrijblijvende offerte wordt aangevraagd bij de orgelmakers van de Berg & Wendt te Zwolle. Deze orgelmakers kunnen deze restauratie zeer zeker goed uitvoeren en calculeren naar verhouding laag. Wij vermoeden, dat de restauratie van het orgel (dus niet inclusief de uitbreiding) bij hen circa f 15.000,- zal gaan kosten.

Te Uwom gerieve zenden wij een doorslag dezes rechtstreeks aan (de kerkvoogdij-kamer van) het Provinciaal College van Toezicht, bij welk college U te zijner tijd een goedkeuring gelieve aan te vragen, alsmede Uw plannen over de wijze waarop U e.e.a. zult financieren, dient voor te leggen.

Indien U nu kunt besluiten om tot een restauratie van Uw orgel over te gaan, willen wij ons gaarne belasten met het aanvragen van een vrijblijvende offerte en de beoordeling hiervan.

Uw berichten daartoe sien wij gaarne tegemoet.

Hoogachtend

namens de Orgelcommissie
der Ned. Hervormde Kerk:

P.S. Voor de goede orde berichten wij nog, dat Uw orgel voor een vervangingswaarde van f 100.000,- verzekerd dient te zijn.

H/ek.

(A.Engels, secretaris)